

Jyväskylän Nuorisovaltuuston lausunto kuntalain (410/2015) muuttamisesta

Jyväskylän Nuorisovaltuusto kiittää mahdollisuudesta lausua kuntalain (410/2015) muuttamisesta.

Jyväskylän Nuorisovaltuusto näkee kuntalain muutosehdotuksen lähtevän aidosta halusta edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia. Nykyinen lakimuutosehdotuksen sisältö ei kuitenkaan aja nuorten ja nuorisovaltuustojen etua.

Nykymuodossaan ehdotus kehottaa kuntia soveltamaan kuntalain 23 § säädettyä kuntalaisaloitetta. Nuorisovaltuustot voivat siis 23 § nojalla tehdä kuntalaisaloitteita.

Vaikka kaikki kuntalaisaloitteet tulee käsitellä, ne eivät ole yhtä tehokas ja osallistava tapa vaikuttaa, kuin suora aloiteoikeus. Siksi moni nuorisovaltuustoista on tavoitellut suoraa aloiteoikeutta ja yli puolet valtuustoista ovat saaneet sen.

Kunnissa, joissa suoraa aloiteoikeutta ei ole, nuorisovaltuustot turvautuvat kunnanvaltuutettuihin aloitteiden tekemisessä. Vuoden 2022 nuorisovaltuustonselvityksen vastaajista vain 7 % käytti kuntalaisaloitetta, mikä osoittaa nuorisovaltuustojen suosivan suoraa aloiteoikeutta tai kunnanvaltuutettujen kautta tehtäviä aloitteita.

Kunnanvaltuutettujen kautta tehdyt aloitteet ovat osaltaan ongelmallisia, koska niiden puoluepoliittinen neutraalius on epäselkeä.

Nykyinen muutosehdotus vaikeuttaisi suoran aloiteoikeuden saavuttamista kunnissa, joissa sitä ei vielä nuorisovaltuustolla ole. Pahimmillaan muutosehdotus uhkaisi suoran aloiteoikeuden saavuttaneiden kuntien aloitteentekoa, sillä kunnat saattavat lain nojalla katsoa suoran aloiteoikeuden olevan nuorisovaltuustojen vaikuttamiskeinojen ulkopuolella.

Jyväskylän Nuorisovaltuusto tahtoisi kuntalakiin kirjattavaksi suoran aloiteoikeuden jokaisen nuorisovaltuuston ensisijaiseksi aloitteentekokanavaksi, jotta nuorisovaltuustojen puoluepoliittinen neutraalius ja jokaisen nuoren tasa-arvoiset vaikuttamismahdollisuudet asuinpaikasta riippumatta saataisiin turvattua.

